

Във вторник официално стана ясно, че [една значителна част от ръководството на Българската православна църква](#) е служило на бившата Държавна сигурност. Една тъжна истина, която мнозина подозираха още преди комисията по досиетата да обяви проверката за принадлежност към ДС на Светия Синод.

Няма как да не възкликнем – много са! 11 от 15-те членове на Светия Синод се оказаха с досиета като агенти на репресивния апарат на БКП. В процентно отношение това е своеобразен рекорд за присъствие на агентурата на ДС в институция. В случая институцията не е каква да е, а тази на висшето ръководство на БПЦ. Църквата, чиито духовни водачи в различни трудни за България епохи, са били пример за подражание.

Днес вече не е така. Деervalвацията във вярата към личностите, ръководещи БПЦ, не е от вчера и причините за този процес са многопластови. Отварянето на досиетата на висшите духовници не е присъда, но едва ли трябва да се съмняваме, че моралните последици от тази крита повече от 22 години истина няма да се отразят, както върху персоналните носители на тайната служба към ДС, така и на църквата като цяло.

Би могло да се случи и чудо, ако разбира се, Светия Синод намери сили и смелост за адекватна реакция. Отварянето на досиетата прекъсва скритата зависимост към репресивния апарат на комунистическата партия и този акт дава рядък шанс за преосмисляне на миналото. Дори и от онези, които са били част от агентурната мрежа на ДС, подчинена на правила, несъвместими с едно демократично общество.

Покаяние или падение

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 19 Януари 2012 21:43

Пътищата пред ръководството на църквата са два – покаяние или падение. Катарзис или отвращение.

⋮

Когато преди години прочетох досието на екзарх Стефан, което не е досие на агент, а на жертва на ДС, (закодиран под псевдонима „Облак”, вероятно, защото е засенчвал комунистическата власт) ми направи изключително силно впечатление начина, по който комунистите го премахват като противник на режима им.

Комунистическата партия се страхува от него не само като лидер на църквата, но и като популярен и обичан от народа духовен водач, известен с ораторското си изкуство и с речите си, оказващи огромно влияние върху обществото.

Комунистите не го убиват, защото не им трябва мъченик, но го принуждават да се оттегли от властта. След това до края на живота си той е принудително заточен и напълно изолиран в с. Баня, Карловско без право да го напуска. И край него слухтят само агенти на ДС – от шофьора до чистачката. Така комунистите запушват устата на една от най-влиятелните фигури в българското общество преди 9 септември 1944 г.

Къде са днес висшите духовници и защо мълчат? Нима мислят, че обществото, натоварено с куп други проблеми, ще преглътне лесно истината, изскочила от досиетата след 22-годишно закъснение? Какво правят, за да им вярват?

А истината от архивите на ДС обяснява много неща. Едното от тях е защо църквата не направи преоценка на комунистическата епоха? Защо и до днес не знаем какво мислят днешните ръководители на БПЦ за пораженията, които комунистическата партия и верния ѝ слуга ДС са нанесли на вярата?

Няма как, сега когато знаем кой кой е в ръководството на БПЦ, да искаме от онези, които сигурно са били по-близки до Държавна сигурност, отколкото до Бог, да се отнесат критично към пагубната роля на БКП към църквата в онази епоха.

Затова по-скоро може да очакваме едно полуизвинение или отделни обяснения от

Покаяние или падение

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 19 Януари 2012 21:43

духовниците с досиетата. Сигурно едни като дядо Калиник [ще се кълнат, че срещу никого не са донасяли](#) (при условие, че още преди години станаха известни неговите доноси срещу Максим) или други, които ще обясняват, че „просто съм изпълнил нещо, което в онова време е било изискване, когато е трябвало да се пътува извън страната”, каквото даде Русенският митрополит Неофит.

Изпитанието да тръгнеш по трудния път на спасението изисква покаяние. Покаяние, което може да заслужено от онези, които го поискат и покажат, че за тях е по-важна вярата, а не санове и постове.